

UDK

Izvorni znanstveni rad
Original scientific paper

DOI

**AMERIČKI PREDsjednički IZBORI I „SWING”
(MARGINALNE) DRŽAVE – PRIMJER FLORIDE**

***AMERICAN PRESIDENTIAL ELECTIONS AND “SWING”
(MARGINAL) STATES - THE EXAMPLE OF FLORIDA***

KARLO LEŠ, JELENA LONČAR

Izvod

Marginalne države izrazito su važan političko-geografski fenomen u američkoj politici, a s obzirom na ulogu SAD-a u svijetu taj fenomen se posljedično odražava i na svjetsku politiku. Politički sustav SAD-a jedinstven je i omogućava nastanak marginalnih država što je vrlo interesantno i za izbornu (elektoralnu) geografiju. U ovom radu proučavani su izabrani demografski faktori koji utječu na glasovanje u marginalnim državama, posebice rasna struktura. Analiza je pokazala da neki faktori češće utječu na marginalni status određene savezne države nego drugi, a Florida je to postala zbog priljeva stanovništva migracijom. Uz navedeno, analizirana je prostorna distribucija glasova te glasači s obzirom na stranačku pripadnost. Stoga su na primjeru odabrane marginalne države tj. Floride, izdvojeni određeni pokazatelji koji su uzrokovali da ta savezna država postane marginalnom državom. Vremenski okvir istraživanja obuhvaća razdoblje od 1996. do 2020. godine, pri čemu treba naglasiti da je u tom navedenom vremenskom obuhvatu, održano čak sedam predsjedničkih izbora.

Ključne riječi: swing/marginalne države, SAD, američki predsjednički izbori, rasna struktura, Florida

Abstract

Marginal states are an extremely important political-geographical phenomenon in American politics, and considering the role of the USA in the world, this phenomenon is consequently reflected in world politics. The US political system is unique and enables the emergence of marginal states, which is also very interesting for electoral geography. In this paper, selected demographic factors that influence voting in marginal states, especially the racial structure, are studied. The analysis showed that some factors more often affect the marginal status of a certain federal state than others, and Florida became so due to the influx of population through migration. In addition to the above, the spatial distribution of votes and voters was analyzed with regard to party affiliation. Therefore, on the example of a selected marginal state, i.e. Florida, certain indicators were singled out that caused that federal state to become a marginal state. The time frame of the research covers the period from 1996 to 2020, and it should be emphasized that in that time span, as many as seven presidential elections were held.

Key words: swing/marginal states, USA, US presidential elections, racial structure, Florida

UVOD

Utrka za titulu američkog predsjednika jedan je od najvećih svjetskih političkih događaja koji se prati i analizira širom svijeta, ne samo u SAD-u. Dijelom je to zbog činjenice da je američki politički sustav svakako vrlo specifičan, a njegova obilježja određuje Ustav napisan u 18. stoljeću. Nakon proglašenja neovisnosti SAD-a od Ujedinjenog Kraljevstva, odnosno Deklaracije neovisnosti iz 1776. godine, zakonodavni okvir nije bio sasvim određen. Sadašnji način glasanja danas se smatra pomalo zastarjelim i njegovi kritičari ističu da bi se u skoroj budućnosti trebao promijeniti i modernizirati.

Ono što uopće omogućuje politički fenomen marginalne države u SAD-u je sustav Izborničkog kolegija. S obzirom na taj sustav američkih predsjedničkih izbora, pobjednik izbora (ili budući predsjednik) nije kandidat s najvećim brojem glasova, već onaj s najviše osvojenih glasova Izborničkog kolegija. U svim američkim saveznom državama osim u državama Maine i Nebraska, relativni pobjednik izbora u toj saveznoj državi dobiva sve glasove izbornika (Johnston, Rossiter i Pattie, 2006). Broj izbornika neke države dobiva se zbrojem zastupnika te savezne države u Zastupničkom domu Kongresa (ukupno 435 članova) te senatora, kojih svaka država ima dvoje. Samim time, države sa manjim brojem stanovnika imaju više glasova „per capita“ od država s većim brojem stanovnika. Shodno tome, najveća pozornost tijekom izbora je na desetak marginalnih država koje mogu prevagnuti izbore u korist jedne ili druge strane (Republikanske odn. Demokratske stranke). Obzirom da je sustav Izborničkog kolegija takav da pobjednik dobiva sve glasove izbornika određene države, moguća je situacija u kojoj kandidat s manje ukupno osvojenih glasova postane predsjednik SAD-a. Takve situacije su u pravilu rijetke i to se dogodilo samo tri puta tijekom 19. i 20. stoljeća. Međutim, čak dva puta dogodilo se da je predsjednik SAD-a postala osoba koje je dobila manji broj ukupnih glasova na izborima - George Bush 2000. godine te Donald Trump 2016. godine što je dodatno aktualiziralo ovu tematiku (Jacob i Schultz, 2018). Kritičari Izborničkog kolegija smatraju kako je on nedemokratičan te kako nije pravedna mogućnost da kandidat za kojeg je glasao manji broj građana postane predsjednik. Isto tako, kritizira se što manje države imaju proporcionalno veći broj glasova. Ujedno, navode kako takav sustav zapravo poništava glasove za kandidate u nekoj državi u kojoj taj kandidat nije osvojio relativnu većinu (Pro and Con: Electoral College, 2021). Tako je primjerice Donald Trump 2016. godine prema apsolutnom broju glasova, ostvario najbolji rezultat u Kaliforniji, nakon Teksasa i Floride, s gotovo 4,5

milijuna glasova - a Kalifornija je kao država glasala snažno u korist demokratskog kandidata (US election atlas, 2016). Ova tema stoga je vrlo pogodna za geografsku analizu jer za ovu problematiku presudnu ulogu imaju demografski i socio-ekonomski faktori. Fenomen marginalnih država relativno je dobro istražen u znanstvenoj literaturi, međutim, obzirom na važnost teme postoji nedovoljan broj radova koji sistematično proučavaju temu ovakvih država.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

U okviru ovog istraživanja korištena je brojna literatura iz područja političke geografije, demogeografije, geografije izbora, sociologije i ekonomije. Isto tako, korišteni su i statistički izvori, prvenstveno američkog Ureda za statistiku te statistički podaci relevantnih institucija koje se bave demografskim procesima u SAD-u i glasanjem na američkim predsjedničkim izborima. Rezultati američkih predsjedničkih izbora prikazani su tablično, a grafički uz pomoć programa QGIS predočena je prostorna distribucija istih. Kako se razvijala GIS tehnologija, nudila se mogućnost neznanstvenoj zajednici da vizualizira određenu problematiku. Stoga su GIS tehnike posebno prihvatili mediji, uključujući američke, koji su svojoj publici htjeli dočarati rezultate izbora na zanimljiv način (Forest, 2017). Do 2000. godine mediji su na različite načine prikazivali rezultate američkih predsjedničkih izbora, a od te godine se uvriježilo da plava boja na kartama predstavlja prostor u kojima su glasači skloniji glasanju za Demokrate, dok crvena boja označava prostor u kojima su Republikanci dobili najveću podršku. Vizualizacija rezultata stvaranjem kartografskih prikaza je u suvremenom razdoblju ključna jer je to najbolja metoda prikazivanja geografske distribucije određene pojave. Primjerice, uz navedenu binarnu kartografsku vizualizaciju rezultata američkih predsjedničkih izbora, koriste se i kartogrami (Rendulić, 2018).

U ovom radu analiza se zasniva na tome da određena savezna država mora zadovoljavati četiri ključna uvjeta kako bi se smatrala marginalnom državom: često glasanje za pobjednika izbora, glasanje za različite stranke tijekom nekoliko izbornih ciklusa, velik broj predizbornih skupova u toj državi te tijesni rezultati izbora. Isto tako, promatrane marginalne države moraju svoj status potvrditi u nekoliko predsjedničkih izbora zaredom da bi ostvarile status marginalne države. Razdoblje na koje se odnosi istraživanje uključuje period između 1996. i 2020. godine, i obuhvaća gotovo 25 godina u kojima je održano sedam američkih predsjedničkih izbora. Prostorni okvir analize odnosi se na SAD, a u užem smislu na saveznu državu Florida.

PRETHODNA ISTRAŽIVANJA

Problematika marginalnih država SAD-a, vrlo je pogodna za geografsku analizu jer najveću ulogu imaju demografski i socio-ekonomski faktori koji su usko vezani uz polje demografije, političke, kulturne i ekonomske geografije. Isto tako, navedeni faktori vrlo su pogodni i za kartografsku analizu. Do sada su se geografi bavili temom marginalnih država ponajviše u sferi političke-geografije i demogeografije. Međutim, zbog već navedenih razloga, marginalne države mogu se analizirati i u mnogim drugim disciplinama geografije. Obzirom na važnost marginalnih država u američkoj politici, ovom temom su se bavili i znanstvenici drugih znanosti, između ostalih sociologije, matematike, politologije i ekonomije.

Što se tiče prethodnih istraživanja, u razdoblju 1990-ih i 2000-ih tema marginalne država sve više se počinje analizirati, no tek je u knjizi Hechta i Schultza „*Presidential swing states*“ iz 2015. godine ova tema sveobuhvatno obrađena. Do tada većinu literature činili su znanstveni ili novinski članci koji su obrađivali samo neki od aspekta fenomena marginalnih država ili samo jednu od njih. Porast broja znanstvenih istraživanja može se primijetiti od izbora 2016. godine, kada je fenomen marginalnih država obilježio tadašnje izbore, međutim i dalje postoji prostor za istraživanje ove teme. Godine 2018. objavljeno je drugo izdanje knjige „*Presidential swing states*“ autora Jacoba i Schultza u kojem su dodana nova saznanja o ovoj temi. Uz navedeno, teme swing država dotaknuo se i Bowles (1998) u svojoj knjizi „*Government and Politics of the United States*“. Također, značajan je i doktorski rad Goux-a iz 2010. godine „*The Battleground State: Conceptualizing Geographic Contestation in American Presidential Elections, 1960-2004*.“ koji se isto tako bavi definiranjem termina marginalnih država i njihovom važnošću u političkom sustavu SAD-a. Autori Gelman i Al (2010) te Damore i dr. (2021) proučavali su demografske i socio-ekonomske faktore na američkim predsjedničkim izborima te su se isto tako mnogostruko osvrtni na temu marginalnih država u svojim radovima.

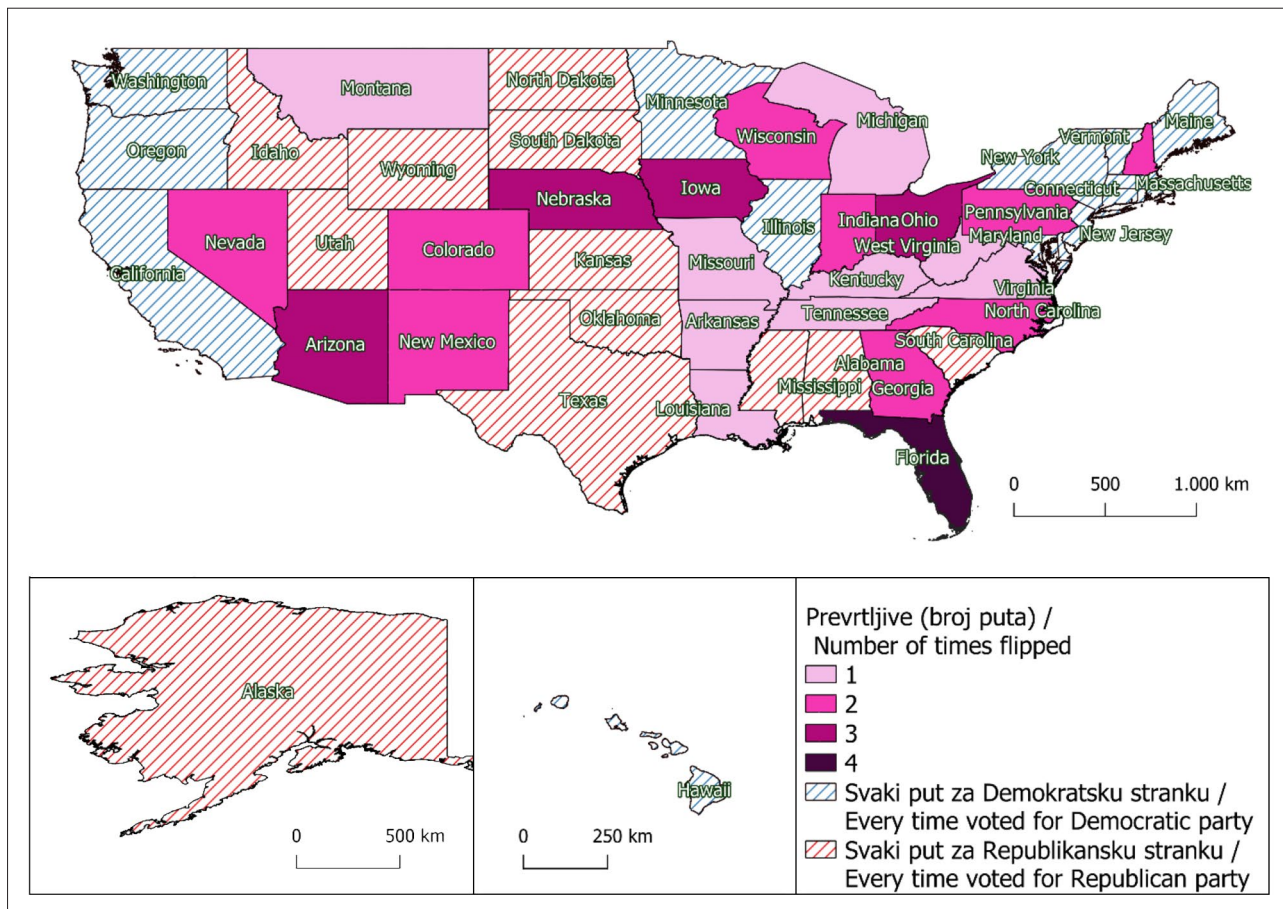
Cilj ovog rada je istražiti saveznu državu Floridu, kao jednu od marginalnih država te analizirati ključne demografske trendove u njoj. U radu se polazi od postavke da je najčešći demografski faktor koji dovodi do marginalnih statusa pojedine savezne države priljev stanovnika migracijom te da rasni sastav snažno utječe na glasovanje u marginalnim državama. Tematiku čini interesantnom i činjenica da tradicionalno republikanske države postaju marginalne na drugačiji način od tradicionalno demokratskih država.

DEFINIRANJE SWING/MARGINALNIH DRŽAVA

Prvi zabilježeni spomen termina „*Swing states*“ (države) bio je u medijima, konkretno spomenut je u *The New York Timesu* 1936. godine (Hecht i Schultz, 2018). Međutim, taj pojam se pojavljivao samo povremeno i nije bio predmet politoloških ili političko-geografskih analiza. Tek u nedavnoj prošlosti, približno 1990-ih, pojam *swing/marginalna* država ustalio se u javnom i znanstvenom diskursu. Stoga ne čudi podatak kako se u već spomenutom *The New York Timesu* spominjanje pojma „*swing* država“ povećao za 20 puta od 1988. do 2004. godine (Goux, 2010). U svjetskom javnom diskursu često se termin „*swing/marginalna država*“ koristi u pogrešnom ili djelomično točnom kontekstu. Glavni razlozi tome su već napomenuta nedovoljna istraženost fenomena te sličnost nekih pojmova koji se vežu uz marginalne države.

Prema Hechtu i Schultzu (2015.) postoje četiri kriterija koje neka država mora ispuniti da bi se smatrala marginalnom državom. Prvi kriterij je da mora biti „država vjetrokaz“ (engl. *Bellwether state*). To označava onu državu u kojoj je, u većini slučajeva, relativni pobjednik u toj državi pobjednik izbora. Poznati primjer takve države je Ohio koji je neprekidno glasao za pobjednika izbora od 1964. do 2016. godine (Kondik, 2016). Po ovome kriteriju, država u kojoj u nekoliko predsjedničkih izbora postotak glasova između pobjednika i drugog kandidata bude samo nekoliko postotaka ne može se smatrati marginalnom državom sve dok u njoj pobjednik izbora redovito gubi. Ipak, istraživanja izbornih studija dovode u pitanje koliko je uporaba tog koncepta empirijski utemeljena.

Drugi kriterij je „kompetitivnost“ (engl. *Competitive states*) neke savezne države. To označava da je u određenoj saveznoj državi postotna razlika između prva dva kandidata bila relativno mala. Po nekim definicijama kompetitivne su sve one države gdje je razlika između pobjednika i sljedećeg najboljeg kandidata manja od 10 %. Međutim, Hecht i Schultz (2015) smatraju kako je bolja granica od 5 % koja samim time obuhvaća i manji broj država. Često se u masovnim medijima pojam kompetitivnih država pogrešno izjednačuje s pojmom marginalnih država. Međutim, to što je neka savezna država na određenim izborima bila vrlo kompetitivna, ne znači da je automatski možemo smatrati marginalnom državom jer su brojni faktori mogli utjecati na takav rezultat. Primjerice, kada neki kandidat osvoji izbore s velikom razlikom u glasovima, inače kompetitivne marginalne države mogu prijeći granicu od 5, a čak i 10 % u korist tog kandidata, ali najčešće će i dalje biti vrlo blizu nacionalnog prosjeka (Schultz i Jacob, 2018).

Sl. 1. Savezne države SAD-a prema „prevrtljivosti“ na predsjedničkim izborima od 1996. do 2020. godine

Fig.1. US States by „flippability“ on US Presidential Election from 1996 to 2020

Izvor/Source: US election atlas, 1996-2020.

Treći kriterij je „prevrtljivost“ (engl. *Flippability*) određene savezne države. To se najčešće mjeri time koliko je puta u nekoj državi pobijedila stranka različita u odnosu na prethodne izbore. Prevtljive su one države u kojoj se često mijenja pobjednička stranka. Dobar primjer takve države je Florida, u kojoj je u promatranom razdoblju čak četiri puta pobijedila druga stranka nego na prethodnim predsjedničkim izborima. Da bi se neku državu svrstalo u skupinu „prevrtljivih država“ to se također mora dogoditi svakih nekoliko predsjedničkih izbora (Schultz i Jacob, 2018).

Četvrti kriterij koji savezna država mora ispuniti da bi se smatrala marginalnom državom jest njezin status „države bojišnice“ (engl. *Battleground state*). Takve su države u kojima se često održavaju predizborni skupovi nakon predizbora (engl. *Primaries*). Obzirom na ograničenost vremenskih i financijskih sredstava predsjednički kandidati u većini slučajeva neće održavati skupove u državama za koje vjeruju kako će sigurno pobijediti ili izgubiti. Drugim

riječima, „države bojišnice“ su države u kojima se odvija „bitka“ posredstvom predizbornih kampanja te danas sve više i internetskim oglasima. Ova se skupina država također često krivo interpretira u medijima. Neka država može biti „država bojišnica“, a da pritom ne bude marginalna država ili čak kompetitivna država. Primjerice, kandidat može održavati predizborne kampanje u nekoj državi s namjerom boljeg rezultata u sljedećem izbornom ciklusu, iako ta država nije ni marginalna ni kompetitivna (Schultz i Jacob, 2018).

Kada bismo promatrali ovu podjelu i strogo se držali njenih načela, rijetko koja savezna država bi se ubrajala u marginalne države. Ne postoji formula za izračunavanje je li neka država marginalna, već je potrebna subjektivna interpretacija navedenih načela kako bi svrstali određene države u tu kategoriju. Samim time, podjela koja će se koristiti u ovom istraživanju također polazi od te interpretacije. Međutim, pojam marginalne države definitivno mora

imati određenu dugotrajnost. Ako neka država zadovoljava sve ove pojmove u samo jednim predsjedničkim izborima ne možemo reći kako se radi o marginalnoj državi. Status marginalne države potvrđuje se ili odbacuje kroz nekoliko izbornih ciklusa stoga je u ovom istraživanju i uzet duži vremenski obuhvat. Isto tako, važno je napomenuti kako je antonim marginalnoj državi pojam „sigurna država“ (engl. *Safe state*). To je država za koju se može s velikom sigurnošću i nekoliko godina prije izbora pretpostaviti za koga će glasati. U takvim državama je postotna razlika između relativnog pobjednika i sljedećeg kandidata najčešće velika i takve države čine većinu država SAD-a.

ODREĐIVANJE SWING/MARGINALNIH DRŽAVA

Obzirom na činjenicu da se previše autora nije bavilo preciznim definiranjem i određivanjem pojma marginalnih država, metodologija ove analize zasnovana je na dva izdanja knjige „*Presidential Swing States*“ autora Hechta i Schultza (2015) i Schultza i Jacoba (2018). Na temelju njihove metodologije, napravljen je opći osvrt na marginalne države, te konkretno Floridu (kao studiju slučaja) koja će biti predmet istraživanja. Dakle, da bi se državu definiralo marginalnom državom ona mora zadovoljavati četiri kriterija. Biti „država-bojišnica“, biti „prevrtljiva“, biti „vjetrokaz“ te biti kompetitivna. Naravno, nemoguće je ispuniti sve od navedenih kriterija na svakim izborima, stoga je djelomično u analizu uključena i subjektivna interpretacija. Međutim, jasno je vidljivo kako pojedine države zasigurno zadovoljavaju sve navedene kriterije, dok ih neke zadovoljavaju samo djelomično. Za takve države subjektivna interpretacija je mnogo važnija. S obzirom da je vremenski obuhvat analize od 1996. do 2020. godine, jasno je kako neka trenutna marginalna država nije nužno bila marginalna država od izbora 1996., no za ovo istraživanje bitno je bilo da je većinom promatranog vremena bila marginalna država. Isto tako, veći je fokus na posljednja dva predsjednička izbora, stoga su analizi pridružene države koje su postale marginalnom državom tijekom navedenog vremenskog obuhvata, dok one koje su u nekom trenutku vremenskog obuhvata prestale biti marginalnom državom nisu uvrštene u analizu. Države Florida, Iowa, New Hampshire, Nevada i Ohio su u knjizi Schultza i Jacoba (2018.) navedene su kao „klasične“ marginalne države (kao i ostale marginalne, označene podebljano u tablicama), dok ostale države imaju više ili manje različita obilježja od navedenih.

Tab. 1. Marginalne države na američkim predsjedničkim izborima od 1996. do 2020. godine.

Tab. 1 *Swing states in the US presidential elections from 1996 to 2020*

Država/State	Kompetitivna/ Competitive ^{1/}	Vjetrokaz/ Bellweather ²	Prevrtljiva/ Flippable ^{3,4}
Arizona	3	5	3
Colorado	3	5	2
Florida	5	6	4
Indiana	1	4	2
Iowa	2	6	3
Maine	2	4	0
Michigan	3	5	2
Minnesota	3	4	0
Missouri	2	4	1
Nevada	5	6	2
New Hampshire	3	5	2
New Mexico	2	5	2
North Carolina	5	4	2
Ohio	4	6	3
Pennsylvania	4	5	2
Virginia	3	5	1
Wisconsin	5	5	2

Izvor: US election atlas, 1996-2020

Source: *US election atlas 1996-2020*

U izdanju knjige iz 2015. Hecht i Schultz svojom metodologijom došli su do 10 marginalnih država u razdoblju od 1988. do 2012. godine. Navedenih deset država kategorizirali su u dvije skupine. Jednu čine:

1. „Prvorazredne“ marginalne države, a to su Colorado, Florida, Ohio, Nevada, New Hampshire, Novi Mesiko i Virginia.
2. „Drugorazredne“, a to su Iowa, Sjeverna Karolina i Wisconsin.

Iako ih nisu smatrali marginalnim državama u punom smislu te riječi, analizirali su i savezne države Missouri i Indianu, za koje su smatrali da su na granici ulaska u marginalne države. Ova podjela temelji se na zadovoljavanju već navedenih kriterija. U drugom izdanju knjige iz 2018. godine autori su kategorizirali marginalne države u četiri skupine. Njih čine:

1. „Klasične marginalne države“: Florida, New Hampshire, Nevada, Ohio i Iowa.
2. „Donedavne marginalne države“: Colorado, Sjeverna Karolina i Virginia.

Tab. 2. Pobjednici američkih predsjedničkih izbora prema strankama u svim navedenim marginalnim državama od 1996. do 2020. godine (D - pobjeda Demokratske stranke, R - pobjeda Republikanske stranke)

Tab. 2 *Winners of the US presidential election in all of the swings states according to political party from 1996 to 2020 (D - victory of the Democratic Party, R - victory of the Republican Party)*

Država	1996.	2000.	2004.	2008.	2012.	2016.	2020.
Arizona	D	R	R	R	R	R	D
Colorado	R	R	R	D	D	D	D
Florida	D	R	R	D	D	R	R
Indiana	R	R	R	D	R	R	R
Iowa	D	D	R	D	D	R	R
Maine	D	D	D	D	D	D	D
Michigan	D	D	D	D	D	R	D
Minnesota	D	D	D	D	D	D	D
Missouri	D	R	R	R	R	R	R
Nevada	D	R	R	D	D	D	D
New Hampshire	D	R	D	D	D	D	D
New Mexico	D	D	R	D	D	D	D
North Carolina	R	R	R	D	R	R	R
Ohio	D	R	R	D	D	R	R
Pennsylvania	D	D	D	D	D	R	D
Virginia	R	R	R	D	D	D	D
Wisconsin	D	D	D	D	D	R	D

Izvor: US election atlas, 1996-2020

Source: US election atlas 1996-2020

3. „Novonastale marginalne države“: Michigan, Pennsylvania i Wisconsin.
4. „Moguće marginalne države“: Arizona, Maine i Minnesota.

DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA MARGINALNIH DRŽAVA

Jedno od glavnih obilježja na koje treba obratiti pozornost pri analiziranju rezultata izbora te predviđanju budućih jest demografska struktura neke države. Pri analizi izbora u SAD-u iznimno je važna rasna struktura, iako je vrlo relevantna i biološka, struktura po visini dohotka te struktura po ruralnosti i urbaniziranosti mjesta stanovanja. Naravno, nijedna od njih nije sama po sebi determinatna za glasovanje pojedinca, no promatranje tih struktura može nam dati dobar uvid pri analizi marginalnih država. U ovom radu naglasak će biti na rasnoj strukturi stanovništva marginalnih država.

RASNA STRUKTURA

U usporedbi s većinom država “zapadnoga svijeta” SAD ima znatno heterogeniju rasnu strukturu. To je ponajprije posljedica izrazite višestoljetne imigracije te trgovine robovima koja se odvijala do 19. stoljeća. Američki Ured za statistiku dijeli stanovnike SAD-a u pet rasnih skupina: bijelci (Whites), Afroamerikanci (Black or African American), američki domoroci (American Indian or Alaskan native), domorodac Havaja ili drugih pacifičkih otoka (Native Hawaiian or other Pacific Islander) te amerikanci azijskog podrijetla (Asian). Uz navedene skupine osoba se može izjasniti i kao pripadnik više rasa.

Osim navedenih rasnih skupina, veliku važnost ima i rasna skupina koja se naziva Hispanoamerikanci. Ta skupina se zasebno navodi u demografskim publikacijama jer nije jedna od pet rasnih skupina na popisu stanovništva, zbog čega postoje prijepori u američkoj javnosti. Na for-

mularu popisa stanovništva stanovnik može unutar zasebnog pitanja označiti kako se smatra Hispanoamerikancem. Rasna struktura je izrazito važan faktor pri analizi izbora, no ona ne determinira za koga će pojedinac glasati, već možemo samo pretpostaviti kako će većina pripadnika neke rasne skupine glasati na izborima.

BIJELCI

S udjelom od 61 % bijelci su najbrojnija rasna skupina u SAD-u usprkos stalnom smanjivanju njihovog udjela od 1950. godine kad je on iznosio 89,5 %. Pojam bijelaca u SAD-u poglavito se odnosi na potomke doseljenika iz Europe te manjim dijelom iz Sjeverne Amerike i Sjeverne Afrike. Najveći postotak bijelog stanovništva u SAD-u tvrdi da ima njemačko porijeklo, njih 13 %, zatim irsko sa 12 % i englesko sa 9 % (Statistical Atlas). Iako se u rasnoj strukturi američkog stanovništva može uvidjeti značajan pad udjela bijelaca on se nije dogodio zbog smanjenja apsolutnog broja bijelog stanovništva, već zbog porasta udjela ostalih rasnih skupina. Upravo je taj fenomen jedan od faktora koji su doveli do marginalnog statusa određenih država. Bijelci su najzastupljeniji u ruralnim krajevima SAD-a. Čak 78,2 % ruralnih krajeva SAD-a čine bijelci što znači da prosječno žive u slabije naseljenim dijelovima SAD-a (Census Bureau, 2020).

Bijelci u SAD-u gotovo uvijek većinski glasaju za republikanskog kandidata, a razlika s kojom republikanski kandidati imaju prednost nad demokratskima najčešće ne prelazi 20 %, dok je kod nekih drugih rasnih skupina ta razlika značajno veća. Međutim, može se raspoznati nekoliko glasački homogenih skupina koji u obzir uzimaju rasu i još jedno obilježje. Tako primjerice bijeli evangelisti prosječno glasaju za Republikansku stranku u omjeru od čak 78 %, a bijeli muškarci bez fakultetske diplome prosječno glasaju za Republikansku stranku u 62 % slučajeva, dok u istom omjeru bijele žene sa fakultetskom diplomom glasaju za Demokratsku stranku (Igielnik, 2020). Također, bijelci njemačkog porijekla koji su najbrojniji u tradicionalnoj marginalnoj regiji Srednji zapad pokazuju trend glasanja za kandidate koji zastupaju određenu vrstu izolacionističkog pristupa. Taj trend može se zamijetiti još od doba Prvog svjetskog rata (Dentler, Gschwend i Hünlich, 2021). Upravo ta regija dala je ključnu prevagu Donaldu Trumpu 2016. godine.

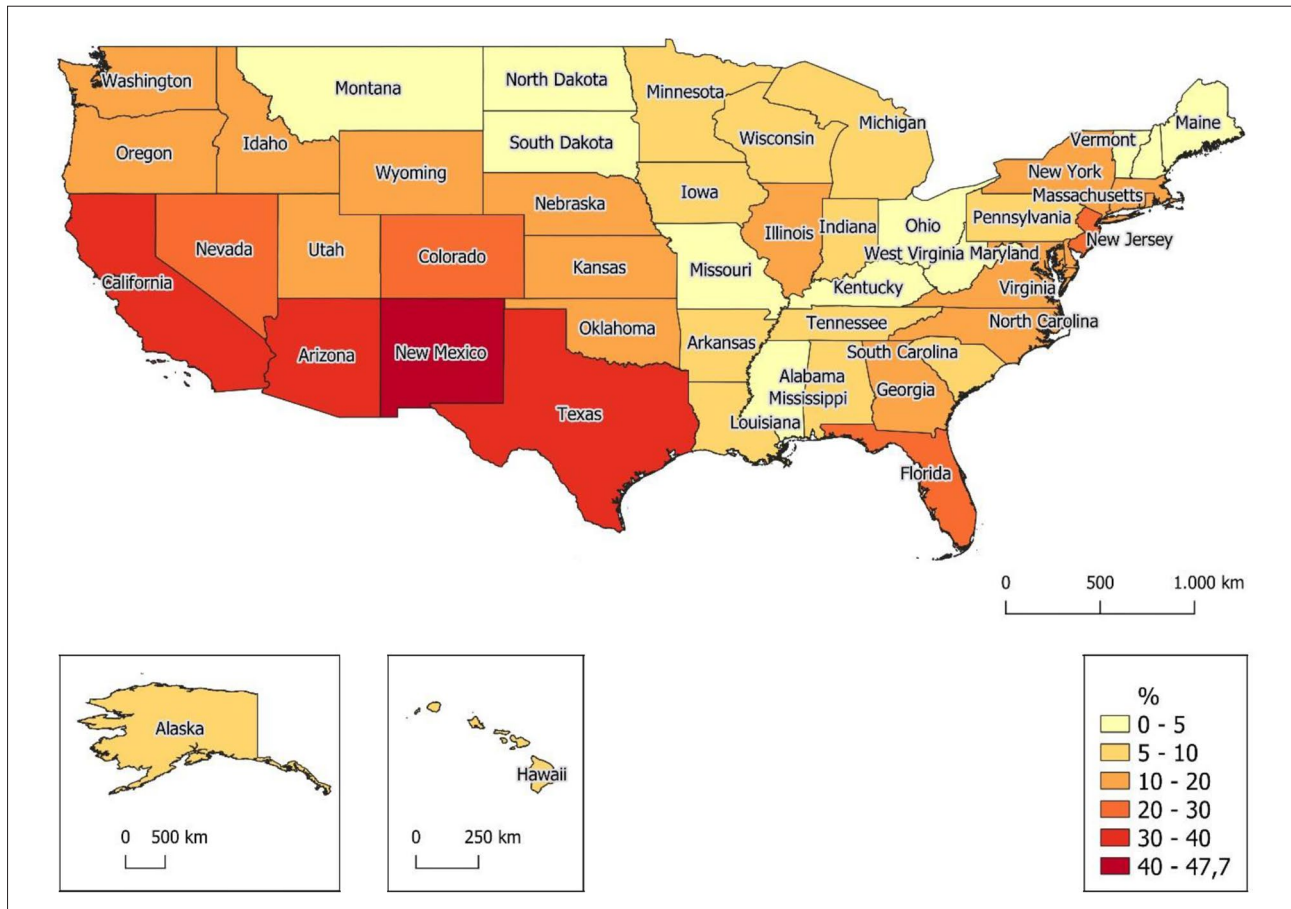
HISPANOAMERIKANCI

Pojam Hispanoamerikanaca odnosi se na osobe koje žive u SAD-u i imaju porijeklo iz španjolskog govornog područja. Obzirom da najčešće dolaze ili imaju porijeklo iz Latinske Amerike naziva ih se i Latinima. Kao što je napomenuto, Američki Ured za statistiku u svojoj klasifikaciji rasa ne svrstava Hispanoamerikance kao zasebnu rasnu skupinu. Oni se zbog toga svrstavaju u razne rase: bijelce, Afroamerikance, pod rubriku ostalo ili u rubriku dvije ili više rasa. Međutim, na formularu popisa stanovništva postoji zasebno pitanje u kojem ispitanici mogu odgovoriti jesu li hispanskog, latinoameričkog ili španjolskog podrijetla, tako da se broj Hispanoamerikanaca može precizno odrediti. Po zadnjem popisu stanovništva 2020. godine u SAD-u živi približno 62 milijuna Hispanoamerikanaca, što čini približno 19 % stanovništva (Lopez, Krogstad i Passel, 2021). Obzirom da se ne radi o rasnoj skupini nego o porijeklu taj pojam isključivo je subjektivan: osoba koja ima porijeklo iz država španjolskog govornog područja i živi u SAD-u ne mora se smatrati Hispanoamerikancem već se može smatrati isključivo Amerikancem.

Iako se u kontekstu sve većeg broja Hispanoamerikanaca u SAD-u najčešće spominje visoka migracija, valjda imati na umu kako su Hispanoamerikanci demografska skupina sa najvećim prirodnim priraštajem u SAD-u. Zbog ta dva čimbenika Hispanoamerikanci su u relativno kratkom vremenu postali vrlo značajna skupina te time sve više utječu na politiku SAD-a (Johnson and Lichter, 2016). Porastom udjela hispanoameričkih birača, i Demokratska i Republikanska stranka moraju privući što veći broj Hispanoamerikanaca te teško mogu računati na pobjedu u predsjedničkim i drugim izborima bez njihove značajne podrške, a upravo je velik porast broja Hispanoamerikanaca u nekim saveznim državama doveo do *swing* statusa te države.

U ponekim marginalnim državama postoji iznimno velik udio Hispanoamerikanaca, kao što su Arizona, Nevada te Florida (sl. 2). Kada promotrimo prostornu distribuciju rasta hispanoameričkog stanovništva možemo primijetiti da se velike stope rasta bilježe i na istoku SAD-a, te na sjeverozapadu. Sasvim sigurno možemo očekivati da će Hispanoamerikanci u budućnosti biti važan faktor i u tim dijelovima SAD-a (US Census, 2020).

Međutim, sve veći utjecaj Hispanoamerikanaca na izborima bio bi još značajniji kada bi njihova izlaznost bila veća. Na izborima 2016. njihova izlaznost je bila 47,6 %, što je 8 postotnih bodova manje od ukupne izlaznosti. Ra-

Sl. 2. Prostorna distribucija i udio Hispanoamerikanaca u SAD-u 2010. godine

Fig. 2. Spatial distribution and percentage of US Hispanic population, 2010 Source: US Census, 2010.

Izvor/Source: US Census, 2010.

zlog tomu leži što grupe birača koje inače imaju slabiju izlaznost na izborima imaju razmjerno veći udio u hispanoameričkoj populaciji, kao što su slabije obrazovani, mladi te osobe s nižim prihodima. Isto tako, možemo zaključiti kako su Hispanoamerikanci nedovoljno zastupljeni kao političari u SAD-u. Primjerice, samo 3 od 100 senatora su Hispanoamerikanci iako Hispanoamerikanci čine znatno veći dio populacije (Hernández-Nieto and Gutiérrez, 2017). U prosjeku Hispanoamerikanci više podržavaju Demokratsku nego Republikansku stranku. Slično kao Afroamerikanci i Hispanoamerikanci su većinom konzervativni, no isto tako ne smatraju Republikansku stranku blisku svojoj populaciji. Određeni pokazatelji upućuju da se podrška Demokratskoj stranci kod Hispanoamerikanaca već počela smanjivati, stoga je pitanje hoće li se trend većinskog glasanja za demokrate nastaviti (The Economist, 2015). Jedan od faktora glasanja Hispanoamerikanaca je i njihova država porijekla. Tako su primjerice Hispanoamerikanci porijeklom iz Meksika na izborima 2020. godine glasali za

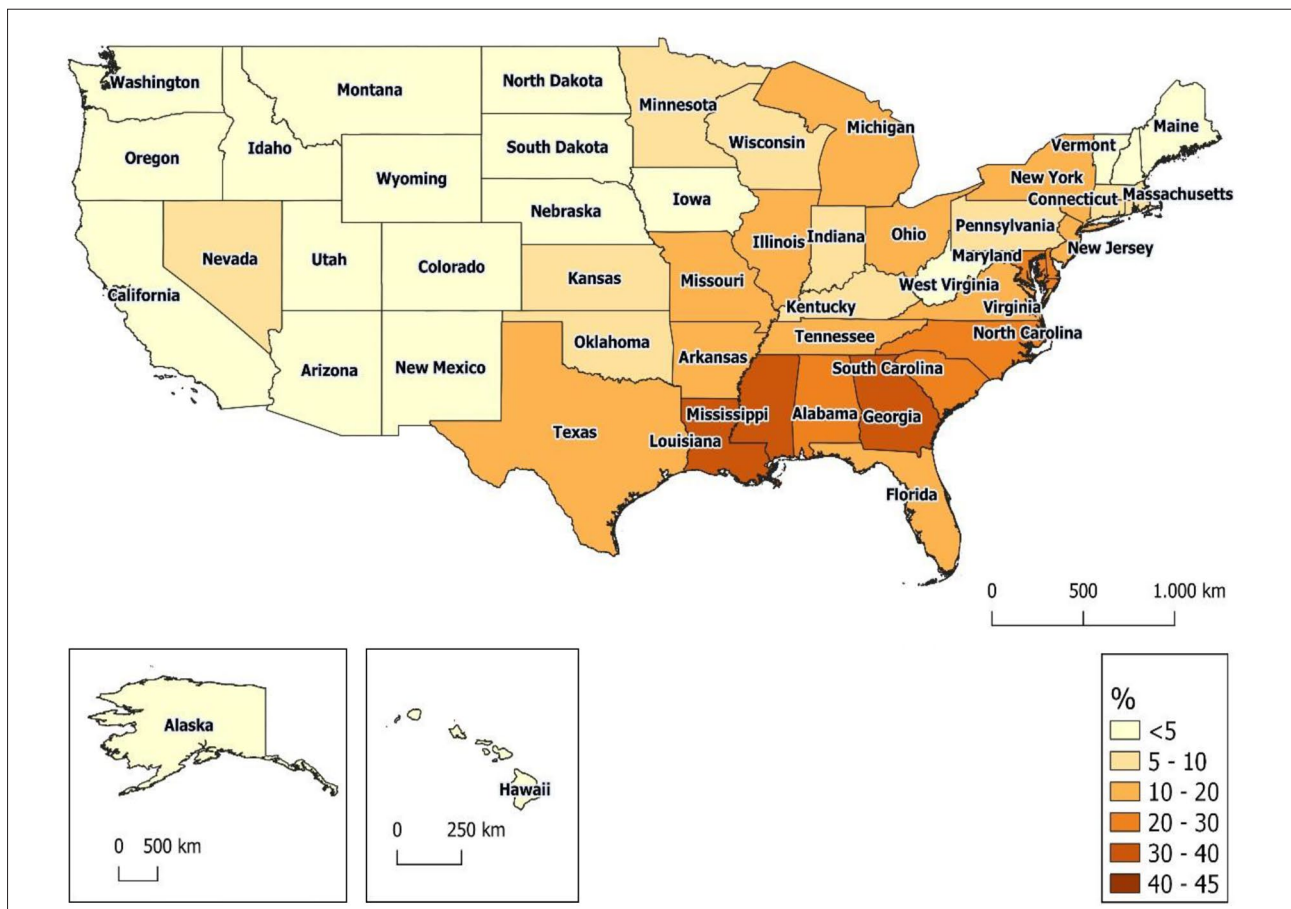
demokratskog kandidata - njih čak 74 %, dok su Hispanoamerikanci podrijetlom iz Kube – njih čak 74 % glasali za republikanskog kandidata (Montoya, 2020). No, ono što može biti pogodno za Republikansku stranku jest činjenica da je mlađe generacije Hispanoamerikanaca podržavaju u većem broju nego prve generacije doseljenika (Hernández-Nieto and Gutiérrez, 2017). Za razliku od afroameričke populacije, gdje većinom simpatizeri Demokratske stranke imaju veći odaziv, kod Hispanoameričke populacije možemo primijetiti kako je veća izlaznost simpatizera Republikanske stranke. Iako oni čine manji broj hispanoameričke populacije, zbog manje izlaznosti drugih, ova grupacija postaje sve važnijom. Republikanski Hispanoamerikanci prije svega smatraju ekonomiju kao primarni motiv glasanja, a problem imigracije i svjetonazorskih pitanja kao što su LGBT prava nisu im važan motiv glasanja (Galbraith and Callister, 2020). Zbog porasta hispanoameričke populacije moguće je da će neke sigurne republikanske države postati marginalne države.

AFROAMERIKANCI

Afroamerikanci u demografskoj strukturi SAD-u imaju udio od 13,4 %, što znači da veći udio od njih imaju jedino bijelci i Hispanoamerikanci. Današnji Afroamerikanci većinom su potomci nekadašnjih robova iz zapadne i središnje Afrike, koji su na prostor današnjeg SAD-a bili dovođeni od 16. stoljeća. U robovlasničko vrijeme Afroamerikanci su u velikoj većini živjeli na području Juga SAD-a, ali i danas je njihova koncentracija najveća na tom prostoru (CRF, n.d.).

Tek krajem Građanskog rata Afroamerikanci postaju slobodni građani, međutim sve do 1960-ih na brojne načine bili su zakonski diskriminirani. Iako je 15. amandman američkog ustava jamčio svim građanima pravo na glasanje bez obzira na boju kože, na Jugu se i dalje sustavno pokušavalo spriječiti Afroamerikance da glasaju. Česta metoda je bila plaćanje izbornog poreza, a obzirom da

su velikom većinom bijelci bili imućnijeg statusa, samo su oni imali de facto glasačko pravo. Isto tako, u nekim državama uveden je i test pismenosti prije glasanja, koji je također bio izrazito nepovoljan prema afroameričkom stanovništvu. Od 1960-ih godina Demokratska stranka se zalagala za ravnopravnost Afroamerikanaca u SAD-u, a posljedice toga vidljive su i danas. Tako je primjerice na predsjedničkim izborima 2020. godine čak 87 % Afroamerikanaca glasalo za demokratskog kandidata. Tek je „Zakon o biračkim pravima“ 1965. godine donio pravu ravnopravnost rasnim skupinama u vezi s glasanjem. Broj Afroamerikanaca koji se uspješno prijavio za glasanje 1969. godine porastao je na 61 % što je činilo porast od gotovo 40 % (Voting rights for African Americans, n.d.). Afroamerikanci u prosjeku imaju manju izlaznost na izborima od bijelaca, a uz to je zabilježena još manja izlaznost Afroamerikanaca na izbore u područjima u kojima su bili sustavno diskriminirani tijekom 19. stoljeća i

Sl. 3. Prostorna distribucija i udio Afroamerikanaca u SAD-u 2019. godine

Fig.3. Spatial distribution and percentage of African Americans in US, 2019

Izvor/Source: Population Distribution by Race/Ethnicity, 2019

u prvoj polovici 20. stoljeća (Williams, 2017). Obzirom na sustavno ugnjetavanje Afroamerikanaca na Jugu, početkom 20. stoljeća Afroamerikanci u velikom broju sele na sjeveroistok SAD-a, najčešće u velike gradove. Samim time se prostorna distribucija Afroamerikanaca u SAD-u ponešto izmijenila (Voting rights for African Americans, n.d.).

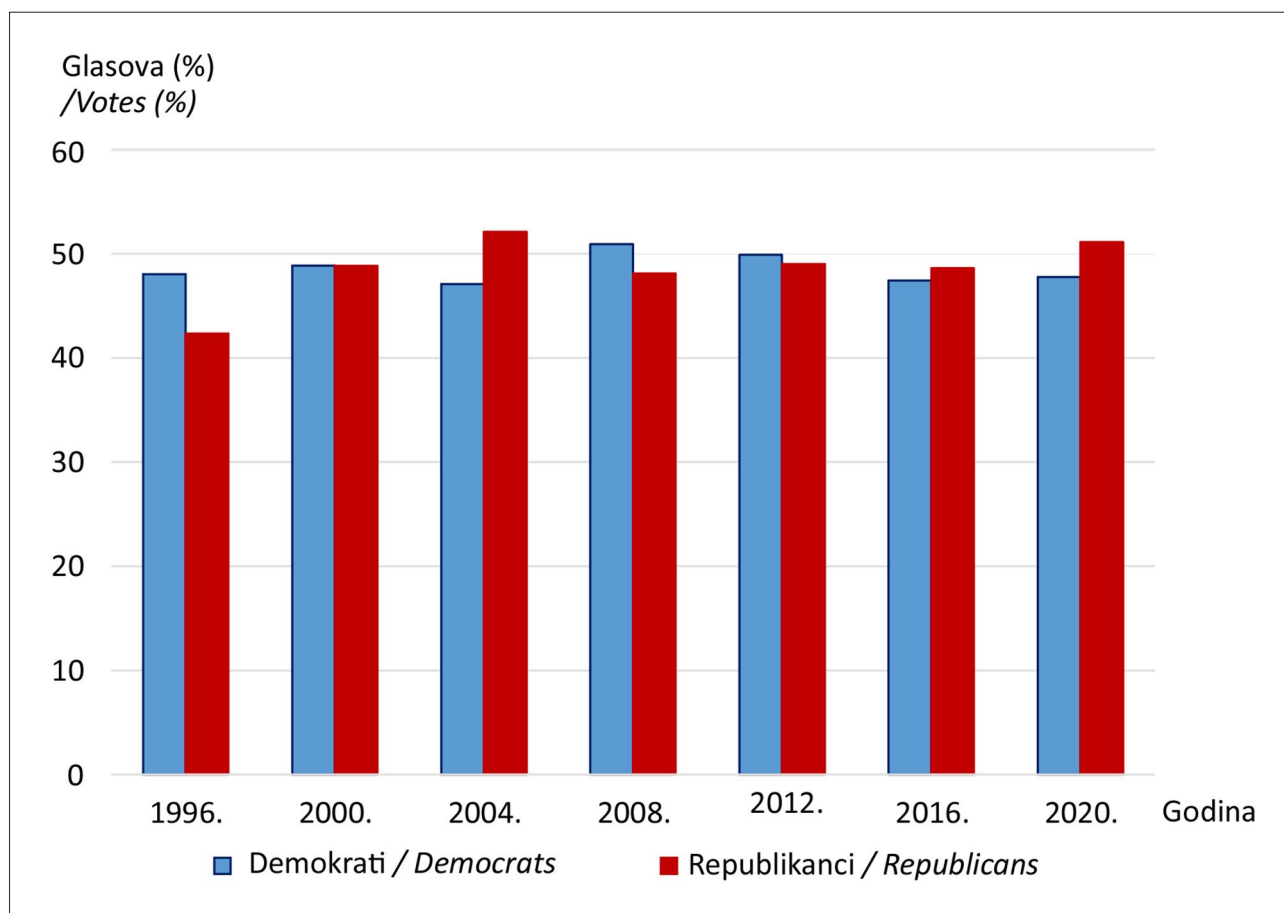
Što se tiče glasačkih preferencija, Afroamerikanci u SAD-u predstavljaju vrlo zanimljivu skupinu. Iako velikom većinom glasaju za Demokratsku stranku, brojna istraživanja pokazala su kako njihovi svjetonazori često nisu u korelaciji s politikom i svjetonazorskim načelima Demokratske stranke, kao što su pitanja abortusa ili važnost religije. Svojevrsnu odanost Demokratskoj stranci Afroamerikanci su zadržali od spomenute borbe za pravo glasa 1960-ih, međutim prosječan svjetonazor afroameričkog stanovništva većinom je konzervativan. Drugim riječima, afroamerički stanovnici često su najkonzervativniji glasači demokratske stranke zbog čega možemo zaključiti kako je glasanje za Demokratsku stranku svojevrsna društvena norma za afroameričko stanovništvo (White i Laird, 2020). Uz to, Afroamerikanci koji ne glasaju za Demokratsku stranku su često oni glasači koji uopće ne glasaju. Na posljednja tri predsjednička izbora izlaznost afroameričkog stanovništva bila je približno 60 %. Međutim, izlaznost afroameričkog stanovništva koje ne glasa za Demokratsku stranku je čak tri puta manja (Jackson, 2013). U nekima od promatranih marginalnih država je populacija Afroamerikanaca vrlo nisko ispod američkog prosjeka. U tim državama pitanja rase neće imati velik utjecaj na izborima jer razlog leži u nekom drugom faktoru. S druge strane, države u tradicionalno republikanskom području Juga kao što su Sjeverna Carolina i Virginia imaju veliku populaciju Afroamerikanaca koji u pravilu glasaju za Demokratsku stranku, što je jedan od najvažnijih faktora koji ih čini marginalnom državom. Iz tog razloga su te države neelastične marginalne države, odnosno imaju populaciju podijeljenu na skupine za koje se s popriličnom sigurnošću zna kako će glasati, a prevagu često nosi veća izlaznost pojedine skupine ili „neovisnih“ birača.

STUDIJA SLUČAJA FLORIDE

S 29 glasova Izborničkog kolegija Florida je najveća marginalna država te ujedno i reprezentativan primjer marginalne države. U promatranom razdoblju od sedam predsjedničkih izbora šest puta je razlika između kandidata bila 5 % ili manja, šest puta je glasala za pobjednika izbora te je četiri puta glasala za različitu stranku nego na prethodnim izborima (US election atlas 1996- 2020). Obzirom na to, na primjeru Floride možemo saznati puno o marginalnim državama općenito. Od 1968. godine do 1996. godine Florida je samo jednom glasala za demokratskog kandidata na predsjedničkim izborima. Međutim, prednost Republikanaca se konstantno smanjivala, da bi 1996. Bill Clinton konačno pobijedio u Floridi. Samim time, od 1990-ih kreće niz izrazito kompetitivnih izbora. Najpoznatiji primjer kompetitivnosti na izborima u Floridi je slučaj Gorea i Busha 2000. godine, u kojem je razlika iznosila samo 537 glasova, a konačan zbroj morao je biti utvrđen na Vrhovnome sudu (Bush v. Gore, 531 U.S. 98, 2000). Što se tiče registriranih birača demokrati imaju djelomičnu prednost nad republikancima, no u posljednje vrijeme to je izgleda nedostavno jer republikanci osvajaju većinu predsjedničkih, ali i ne-predsjedničkih izbora. Biračka skupina koja je u najvećem porastu u Floridi su „neovisni“ birači, što čini prognoziranje izbornih rezultata na Floridi još težim (Noe- Bustamante, 2020).

Florida je primjer demografski raznolike savezne države što je posljedica imigracija tijekom 20. stoljeća. Naime, do 20. stoljeća Florida je bila slabo naseljena i nerazvijena, no tijekom 20. stoljeća doživjela je nagli rast stanovništva, postavši četvrtom najvećom saveznom državom u SAD-u. Nakon Drugog svjetskog rata imigracija se intenzivira, da bi 1960-ih i 1970-ih godina Florida poprimila demografsku strukturu sličnu današnjoj, ne računavši strmovit porast hispanoameričke populacije u zadnjih nekoliko desetljeća. Uglavnom liberalni stanovnici s istočne obale SAD-a, koji su se doseljavali na jugoistočnu obalu Floride, zadržali su naviku glasanja za Demokratsku stranku, a nasuprot njima, brojni umirovljenici donijeli su značajnu podršku za republikance (Shelley, 2010). Također, zbog geostrateškog položaja Floride u njoj su smještene brojne vojne baze. Iz tog razloga u Floridi postoji velik broj aktivnih vojnika i vojnih veterana koji većinom glasaju za Republikansku stranku (Foreman, 2018).

Florida je od Drugog svjetskog rata do 1990-ih većinom vremena glasala za republikanske kandidate. Ključni demografski faktor koji je doveo do marginalnog statusa Floride je velik broj hispanoameričkih imigranata. Međutim, taj

Sl. 4. Rezultati predsjedničkih izbora u Floridi od 1996. do 2020. godine

Fig. 4. US Presidential Election results in Florida from 1996 to 2020

Izvor/Source: US election atlas 1996-2020

priljev nije bio toliko velik kao u nekim drugim saveznm državama, no u slučaju Floride priljev Hispanoamerikanca poslužio je kao svojevrsni okidač. Sa trenutnih 5 milijuna stanovnika Hispanoamerikanci iznose približno 26 % populacije Floride, dok su 1990. godine činili 12,5 % populacije (tab. 3), međutim u nedavnoj prošlosti gotovo polovicu floridskih Hispanoamerikanaca u Floridi su činili kubanski Hispanoamerikanci koji većinski glasaju za Republikansku stranku. Danas su mnogo više zastupljeni Meksikanci i Portorikanci, koji su u prosjeku više naklonjeni Demokratskoj stranci (Bergad, 2016). Shodno tome, okruzi sa većinski bijelim stanovništvom na Floridi dominantno glasaju za Republikansku stranku, tj. to su okruzi koji nisu doživjeli velik priljev hispanoameričkog stanovništva.

Isto tako, pitanje je u kojoj mjeri će u bližoj budućnosti postojati priljev novih umirovljenika u Floridu. Za sada je njihov velik udio prednost Republikanske stranke, no glasačke sklonosti budućih umirovljenika mogu se promijeniti.

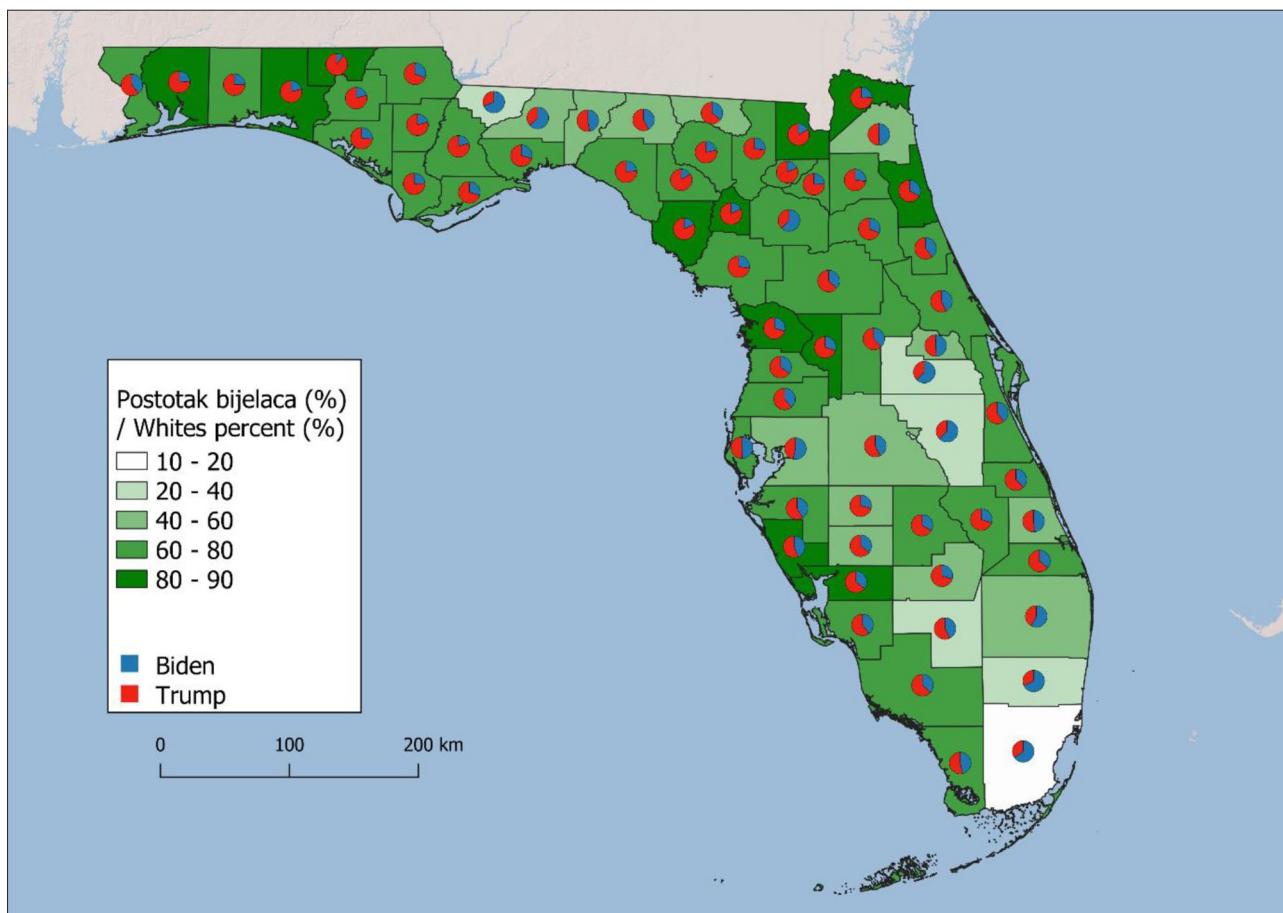
Za sada su umirovljenicima glavna pitanja na izborima porezi te pitanje mirovina. Obzirom na tradicionalno umjeren stav republikanaca u vezi poreza umirovljenici za sada u velikoj mjeri podržavaju Republikansku stranku (Colburn, 2013).

Tab. 3. Rasne skupine po udjelu u stanovništvu Floride po popisu 2020. godine

Tab. 3 Racial groups by share of the Florida population according to the 2020 census

Rasna skupina/ Racial group	Udio u stanovništvu Floride/ Share in Florida population (%)
Bijelci	51,5
Hispanoamerikanci	26,5
Afroamerikanci	14,5
Azijati	2,9
Ostali	4,6

Izvor/Source: US Census, 2020

Sl. 5. Rezultati predsjedničkih izbora u odnosu na postotak bijelaca na Floridi 2020. godine

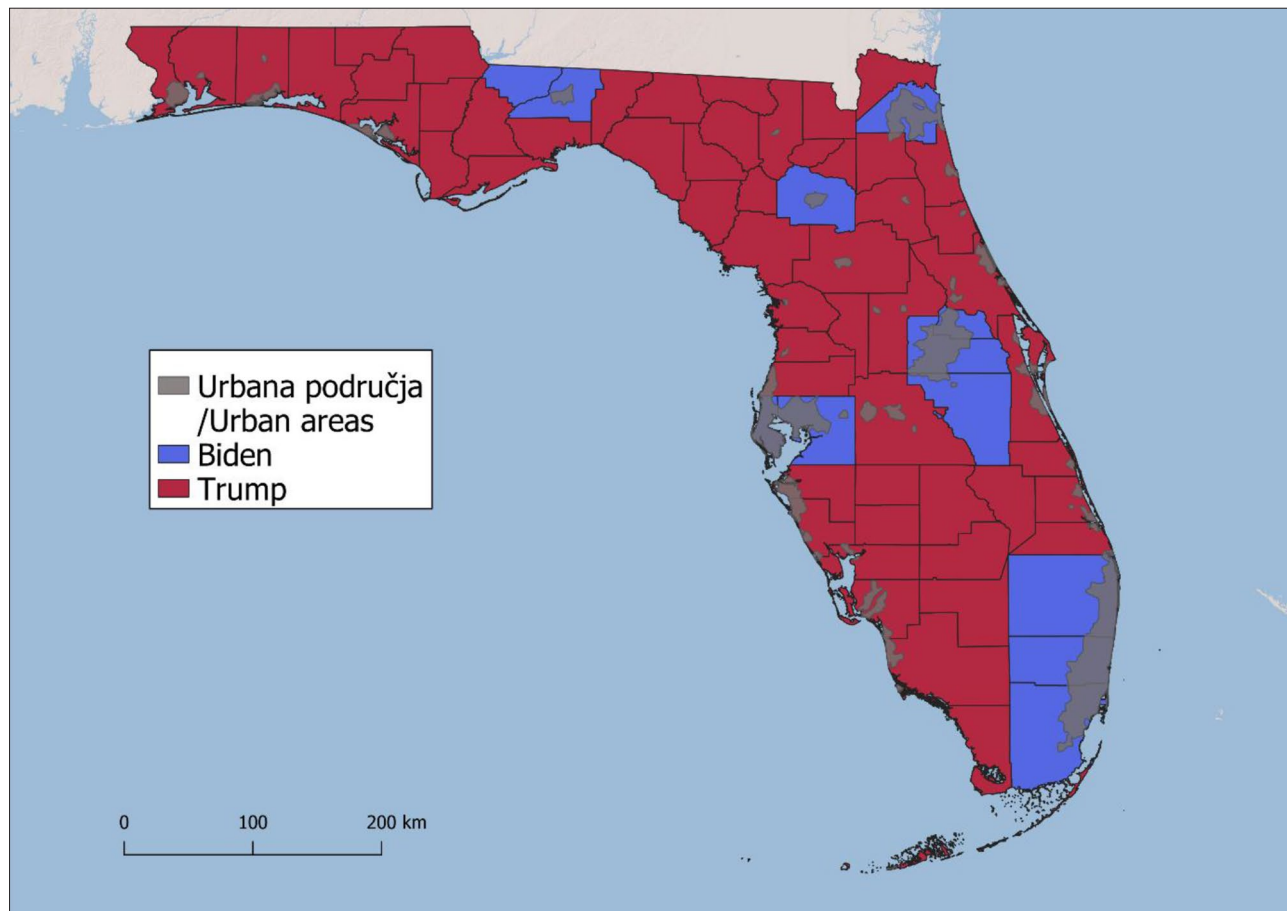
Fig. 5. US presidential election results in comparison to percentage of White population in Florida, 2020

Izvor/Source: US election atlas, 2020

Prostorna distribucija glasova u Floridi prilično je konzistentna s podjelom na urbana i ruralna područja države (Sl. 6). U okruzima s velikim brojem stanovnika, odnosno urbaniziranim okruzima, Demokratska stranka ima najbolje rezultate. Najviše glasova demokrati osvajaju na jugoistoku Floride, u širem području grada Miamija. Republikanska stranka ima najveću podršku u ruralnim dijelovima Floride, posebice na sjeverozapadu gdje žive bijelci i koji se kolokvijalno naziva „Panhandle“ (drška tave). Posljednjih nekoliko izbora republikanci su ostvarili nadprosječno dobar rezultat u suburbanim područjima. To je dijelom zato što su suburbana područja na Floridi većinom starija suburbana područja koja ne proživljavaju naglu ekspanziju. Najveća razlika u glasovanju 2016. u odnosu na 2012. godinu zabilježena je u prostoru središnje Floride, odnosno u širem području gradova Orlando i Tampa uz cestu „I-4“. Upravo je to prostor s mnogo suburbanih područja koja su donijela prevagu Trumpu 2016. i 2020. godine. Na-

ime, okruzi sa velikim udjelom suburbanog stanovništva kao što su Pinellas, Polk, Lake, Volusia i Brevard povećali su svoju podršku za republikanskog kandidata u odnosu na 2012. godinu, a u manje naseljenim okruzima središnje Floride Trump je uspio povećati izlaznost te time još više poboljšati rezultat u republikansku korist (Foreman, 2018). Uz tradicionalno veliku podršku za Republikansku stranku na sjeveru Floride, to je bilo dovoljno da Trump pobijedi u Floridi.

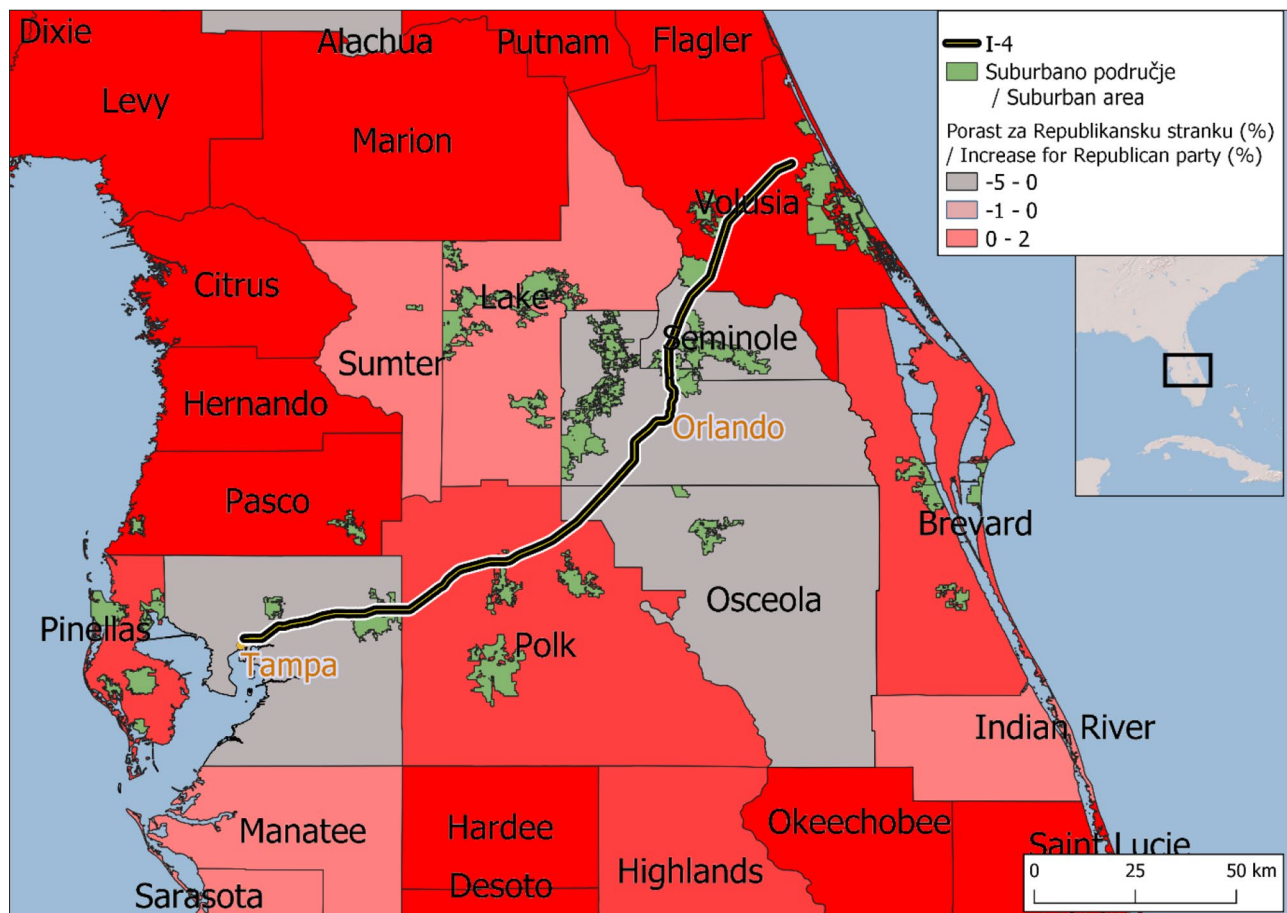
Zbog svoje specifične i heterogene demografske strukture Florida će još neko vrijeme ostati marginalna država. Iako republikanci trenutno osvajaju predsjedničke i većinu ne-predsjedničkih izbora, osvajaju ih s vrlo malom razlikom, tako da je i dalje vrlo teško prognozirati ishod izbora u Floridi. Zbog velikog broja glasova izbornika predsjednički kandidati ulažu velike iznose i mnogo vremena u kampanji na Floridi, što čini ovu državu još kompetitivnijom.

Sl. 6. Rezultati predsjedničkih izbora na Floridi 2020. godine.

Fig. 6. US presidential election results in Florida, 2020

Izvor/Source: US election atlas, 2020

Sl. 7. Promjena postotka glasova za Republikansku stranku u odnosu na izbore 2012. godine u okruzima središnje Floride na predsjedničkim izborima 2016. godine

Fig. 7. Change in percentage of votes for Republican party from 2012 presidential election to 2016 presidential election in counties of central Florida

Izvor/Source: US election atlas, 2016

ZAKLJUČAK

Značaj marginalnih država na američkim predsjedničkim izborima teško je procijeniti. U promatranom periodu nekoliko puta je dokazano kako su marginalne države ključne za osvajanje predsjedničkog mandata. Ono što uopće omogućuje postojanje marginalnih država je Izbornički kolegij oko kojeg postoji mnogo kontroverzi u američkom javnom diskursu. Prilikom analiziranja marginalnih država fokus treba biti na demografskim faktorima, koji uvelike određuju prostornu distribuciju glasova u marginalne, ali i *sigurnim* državama. Iako su određena obilježja marginalnih država utvrđena, subjektivna interpretacija navedenih također je od značaja. Shodno tome, često postoje oprečna mišljenja o tome je li pojedina država zaista marginalna država. Status marginalne države promjenljiv je kroz vrijeme te nije neuobičajeno da određena savezna država zbog demografskih faktora postane sigurna država Demokratske ili Republikanske stranke. Promatrajući duži vremenski obuhvat, mogli bismo reći kako je marginalni status neke savezne države samo prijelazna faza u prelasku iz *sigurne* demokratske u *sigurnu* republikansku državu ili obrnuto. Analiza je pokazala iznimnu važnost marginalnih država u američkom političkom sustavu te kako su rasni razlozi ponekad ključni za shvaćanje fenomena marginalnih država.

Možemo zaključiti kako je imigracija, a ponajprije migracija hispanoameričkog stanovništva najčešći uzrok nastanka marginalnih država u promatranom vremenskom obuhvatu, što je slučaj i u Floridi. Na taj način su, nekad *sigurne* republikanske države postale marginalne države. Mo-

žemo reći kako je porast udjela Hispanoamerikanaca trenutno najvažniji demografski trend u SAD-u, stoga se mogu očekivati i slični slučajevi u bližoj budućnosti. Iako je to poglavito negativno za Republikansku stranku, treba vidjeti kako će se nastaviti trend sve manjeg glasanja za demokrate u kasnijim generacijama hispanoameričkih doseljenika. Uz porast udjela Hispanoamerikanaca, može se reći da bilo kakav porast broja stanovnika više koristi Demokratskoj stranci, primjerice uslijed pojačane urbanizacije.

Prilikom analize triju rasnih skupina jasno se vidi kako bijelci gotovo uvijek snažnije podržavaju Republikansku stranku, dok je situacija suprotna kod Afroamerikanaca i Hispanoamerikanaca koji, snažno podržavaju Demokratsku stranku. Međutim, kod Hispanoamerikanaca već se može primijetiti pad u podršci Demokratskoj stranci, što će svakako biti važan faktor u bližoj budućnosti.

Na temelju svega iznesenog, može se reći kako pomoću praćenja pojedinih demografskih trendova možemo predvidjeti potencijalne buduće marginalne države. Prije svega treba promatrati države s porastom udjela Hispanoamerikanaca, poput Floride, a u kojima trenutno oni čine znatan udio. Međutim, prilikom glasanja i među njima postoje razlike. Također, prostorna distribucija glasova u Floridi prilično je konzistentna s podjelom na urbana i ruralna područja, ali situaciju komplicira i dobna struktura stanovništva, pri čemu umirovljenici više glasaju za republikance. Liberalnije stanovništvo nastanjuje više rubna područja države, pa ovako „šarolika“ situacija uvjetuje da je Florida kompetitivna država.

LITERATURA

- Bergad, L. (2016): *The Changing Demographics of Florida's Latino Electorate: Latino Party Affiliation and Voter Registration Rates in the State, Central Florida, and South Florida*. Centre for Latin American, Caribbean, and Latino Studies. URL: https://academicworks.cuny.edu/clacsl_pubs/14/, (29. 12. 2021.).
- Bowles, N. (1998): *Government and Politics of the United States*. Macmillan Education UK, London.
- Colburn, D. R., 2013: *From yellow dog Democrats to red state Republicans: Florida and its politics since 1940.*, University Press Of Florida, Gainesville
- Damore, D., Lang, R. E., Danielsen-Lang, K. A., Brown, W. E., Reynolds, M. E. (2021): *Blue metros, red states: the shifting urban-rural divide in America's swing states*, Brookings Institution Press, Washington, D.C.
- Dentler, K., Gschwend, T., Hünlich, D. (2021): *A swing vote from the ethnic backstage: The role of German American isolationist tradition for Trump's 2016 victory*. *Electoral Studies*, 71
- Foreman, S. D., 2018: *Florida: Still the Largest Swing State*. U: D. A. Schultz, R. Jacob, ur., *Presidential Swing States*, Lexington Books, Lanham, 53–73.
- Forest, F., 2017: *Electoral geography: From mapping votes to representing power*, *Geography Compass* 1, 23-52.
- Gelman, A., Al, E. (2010): *Red state, blue state, rich state, poor state: why Americans vote the way they do*, Princeton University Press, Oxford
- Goux, D. (2010): *The Battleground State: Conceptualizing Geographic Contestation in American Presidential Elections, 1960-2004*. Doktorski rad. Berkeley: University of California, Berkeley.
- Hecht, S. H., Schultz, D. A. (2015): *Introduction*. U: Hecht, S.H. i Schultz, D.A.,ur., *Presidential Swing States: Why only 10 matter*, Lexington Books, Lanham, 9-48.
- Igielnik, R. (2020): *Men and women in the U.S. continue to differ in voter turnout rate, party identification*. Pew Research Center. URL: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2020/08/18/men-and-women-in-the-u-s-continue-to-differ-in-voter-turnout-rate-party-identification/>, (9. 11. 2021.).
- Johnson, K. M., Lichter, D. T. (2016): *Diverging Demography: Hispanic and Non-Hispanic Contributions to U.S. Population Redistribution and Diversity*. *Population Research and Policy Review*, 35 (5), 705–725.
- Johnston, R., Rossiter, D., Pattie, C. (2006): *Changing the scale and changing the result: Evaluating the impact of an electoral reform on the 2000 and 2004 US Presidential elections*. *Political Geography*, 25 (2), 557–569.
- Kondik, K. (2016): *The Bellwether: Why Ohio Picks the President*. Athens, University Press, Ohio
- Noe-Bustamante, L., 2020: *Democrats' advantage over Republicans among Florida registered voters has shrunk since 2016* URL: <https://www.pewresearch.org/facttank/2020/10/20/democrats-advantage-over-republicans-among-florida-registered-voters-has-shrunk-since-2016/>, (29. 12. 2021.).
- Rendulić, L. (2018): *Prostorna distribucija glasova na američkim predsjedničkim izborima od 2004. godine do danas*, Diplomski rad, Geografski odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
- Schultz, D. A., Jacob, R. (2018): *Introduction*. U: D.A. Schultz, R. Jacob, ur., *Presidential Swing States*, Lexington Books, Lanham, 1–51.
- Shelley, F. (2010): *Demographics, ethnicity, religion, and politics in Florida*. *Political Geography*, 29(4), 235–237.

IZVORI

Lacour, G. (2016): The Issues: The Importance of Nevada as a Swing State. Univeristy of Nevada, Las Vegas. <https://www.unlv.edu/news/article/issues-importance-nevada-swing-state>, (4. 1. 2022.).

Lopez, M.H., Krogstad, J.M. i Passel, J. S. (2021): Who is Hispanic? Pew Research Center. URL: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2021/09/23/who-is-hispanic/>, (15. 12. 2021.).

Silver, N. (2012): Swing Voters and Elastic States. FiveThirtyEight. URL: <https://fivethirtyeight.com/features/swing-voters-and-elastic-states/>, (8. 9. 2021.).

Pro and Con: Electoral College, 2021: Britannica. URL: <https://www.britannica.com/story/pro-and-con-electoral-college>, (22. 10. 2021.).

United States Census, 2020: <https://www.census.gov/2020census/>, (8. 10. 2021.).

US Election Atlas, 1996: <https://uselectionatlas.org/results1996>, (8. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2000: <https://uselectionatlas.org/results2000>, (10. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2004: <https://uselectionatlas.org/results2004>, (10. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2008: <https://uselectionatlas.org/results2008>, (10. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2012: <https://uselectionatlas.org/results2012>, (10. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2016: <https://uselectionatlas.org/results2016>, (10. 10. 2021.).

US Election Atlas, 2020: <https://uselectionatlas.org/results2020>, (12. 10. 2021.).

SUMMARY

What makes the political phenomenon of swing states possible in the USA is the Electoral College system. The phenomenon of swing states is relatively well researched in the scientific literature, however, considering the importance of this topic, there is an insufficient number of papers that systematically study the topic of such states, especially in the Croatian scientific bibliography. Statistical sources which were used for this research, are primarily from the US Bureau of Statistics and statistical data from relevant institutions dealing with demographic processes in the US and voting in the US presidential elections. The results of the American presidential elections are presented in tables and graphs, where the spatial distribution is presented with the help of the QGIS program. The period covered by the research includes the cycle between 1996 and 2020, and it spans almost 25 years in which seven US presidential elections were held. The spatial framework of the analysis refers to the USA, and in a narrower sense to the federal state of Florida. It should be emphasized here that there is no formula for calculating whether a federal state is swing or not, but a subjective interpretation of the stated principles is required in order to classify certain state in that category. Therefore, the division that will be used in this research also begins from this interpretation.

With 29 Electoral College votes, Florida is the largest swing state and at the same time a representative example of a swing state. In the observed period of seven presiden-

tial elections in this state, six times the difference between the candidates was 5% or less, six times it voted for the winner of the election and four times it voted for a different party than in the previous elections. The most famous example of competitiveness in elections in Florida is the case of Gore and Bush in 2000, in which the difference was only 537 votes, and the final total had to be determined in the Supreme Court. Florida's fastest growing voter group is "independent" voters, which makes predicting Florida's election results even more difficult. However, the key demographic factor that has led to Florida's swing status is the large number of Hispanic immigrants. However, this influx was not as large as in some other federal states, but in the case of Florida, the influx of Hispanics served as a kind of trigger. With a current population of 5 million, Hispanics make up approximately 26 % of Florida's population and mostly (for now) support democrats. The Republican Party has the most support in rural parts of Florida, especially in the northwest, where whites live and which is colloquially called the "Panhandle". Considering all the above facts and due to its specific and heterogeneous demographic structure, Florida will remain a swing state for some time. Although Republicans are currently winning the presidential and most non-presidential elections, they are winning them by very small margins, so it remains very difficult to predict the outcome of the Florida elections.

Karlo Leš

Osnovna škola Marije Jurić Zagorke, Brdo 12A, 10340 Vrbovec
Elementary School, Marije Jurić Zagorke, Brdo 12A, 10340 Vrbovec
karlo.les296@gmail.com

Jelena Lončar

Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek, Marulićev trg 19/II, Zagreb, *University of Zagreb Faculty of Science, Department of Geography, Marulićev trg 19/II, Zagreb*
jloncar@geog.pmf.hr